

ენობრივი ნიმუშების როლი ეგდ/DLD-ის მქონე ბავშვების შეფასებასა და ინტერვენციის დაგეგმვაში

თამარ კალანდაძე

როდის შეგვიძლია ნარატივი კომპეტენტურად შევაფასოთ?

- როდესაც ამბავი გასაგები, ლოგიკური და თანმიმდევრულია

ნარატივის თანმიმდევრულობას განსაზღვრავს:

- კოგნიტური უნარები
- საბაზისო ენობრივი უნარები
- პიროვნული და კონტექსტუალური ფაქტორები

რის მიხედვით ავირჩიოთ ენობრივი ნიმუშების ფორმა/კონტექსტი?

- **თამაშზე დაფუძნებული ნიმუში** განსაკუთრებით მოსახერხებელია მცირეწლოვან ბავშვებთან
- უფროს ბავშვებთან შეიძლება უფრო ინფორმაციული იყოს **ექსპოზიციური ან არგუმენტირებული დავალებები**, რომლებიც უფრო რთული ენის გამოყენებას მოითხოვს
- ლიტერატურის სისტემატური მიმოხილვის მიხედვით, **ნარატიული** დავალებები ყველაზე ხშირად გამოიყენება, თუმცა არც ერთ კონკრეტულ ელიციტაციის მეთოდს არ გამოუვლენია დიაგნოსტიკური სიზუსტის უპირატესობა (Ramos et al., 2022)

ენობრივი ნიმუშების მოპოვების ფორმა გავლენას ახდენს შედეგზე

- ენობრივი ნიმუშის მოპოვების განსხვავებულმა მეთოდებმა შეიძლება მნიშვნელოვნად იმოქმედოს მიღებულ შედეგებზე
 - მაგალითად, დაწყებითი სკოლის ასაკის ბავშვები უფრო რთულ ენას იყენებენ ნარატიულ დავალებებში, ვიდრე თავისუფალი საუბრის დროს (Miller & Leadholm, 1992)
- განსხვავებები შეიძლება გამოვლინდეს ერთი და იმავე ტიპის დავალების ფარგლებშიც
 - მაგალითად, ბავშვები უფრო რთულ ენობრივ კონსტრუქციებს წარმოქმნიან, როდესაც ამბავს სურათების დახმარებით ყვებიან, ვიდრე მაშინ, როდესაც ამბის გადმოცემა ვიზუალური მინიშნებების გარეშე უწევთ (Westerveld & Heilmann, 2012)

ნიმუშის მიღებისა და ანალიზისას გასათვალისწინებელი საკითხები

- ენობრივი ნიმუშები ფართოდ გამოიყენება ენის შეფასებაში, თუმცა საუკეთესო პრაქტიკის შესახებ ჯერ კიდევ არსებობს კითხვები
- DLD-ის იდენტიფიცირებისას ენობრივი ნიმუშების დიაგნოსტიკური სიზუსტე მნიშვნელოვნად განსხვავდება სხვადასხვა კვლევაში (Ramos et al., 2022)
- ამ განსხვავებების ერთ-ერთი შესაძლო მიზეზია ენობრივი ნიმუშების ანალიზისთვის გამოყენებული სხვადასხვა მაჩვენებელი:
 - Ramos et al. (2022)-ის მიმოხილვაში გამოყენებული იყო 46 განსხვავებული მაჩვენებელი, რომლებიც ენის სხვადასხვა ასპექტს აფასებდა
- პროცესის სტანდარტიზირების საჭიროება?

სტანდარტიზებული ენობრივი ნიმუშების მნიშვნელობა

- სტანდარტიზებული პროცედურა ხელს უწყობს ისეთი ენობრივი ნიმუშების მიღებას, რომლებიც ნაკლებად არის დამოკიდებული ბავშვის გამოცდილებაზე ან გარემოზე და უფრო ზუსტად ასახავს მის ენობრივ შესაძლებლობებს
- სტანდარტიზებული პროტოკოლებით მიღებული მონაცემები შედარებადია:
 - აშშ-ის ქალაქსა და სოფელში მცხოვრებ ბავშვებს შორის (Miller & Leadholm, 1992)
 - ამერიკელსა და ახალ-ზელანდიელ ბავშვებს შორის (Westerveld & Heilmann, 2012; Heilmann et al., 2020)
- სანდო მონაცემები ასევე შესაძლებელს ხდის დროთა განმავლობაში ბავშვის პროგრესის შეფასებას

ენობრივი ნიმუშების სტანდარტიზაცია კლინიკურ პრაქტიკაში

- ენობრივი ნიმუშების ანალიზის კვლევითი მეთოდიდან კლინიკურად პრაქტიკულ მეთოდად გადატანის ერთ-ერთი პირველი გამოწვევა იყო ისეთი პროტოკოლების შექმნა, რომელთა შესრულებაც იქნებოდა ეფექტიანი და დროთა განმავლობაში განმეორებად შედეგებს უზრუნველყოფდა
- ყველა ბავშვი ასრულებს მსგავს დავალებებს:
 - საუბრობს ერთსა და იმავე თემებზე (*საუბარი/კონვერსაცია*);
 - ჰყვება ან ხელახლა გადმოსცემს ამბავს კონკრეტული წიგნის საფუძველზე (*ნარატივი*);
 - ხსნის, როგორ უნდა ითამაშოს საყვარელი თამაში ან სპორტი (*ექსპოზიცია*);
 - ცდილობს დაარწმუნოს მსმენელი საკუთარ მოსაზრებაში (*დარწმუნება*)

Systematic Analysis of Language Transcripts (SALT) software

სტანდარტიზებული
პროტოკოლები:

- საუბარი (Conversation);
 - ნარატივი (Narrative);
 - ექსპოზიცია/განმარტებითი
მეტყველება (Expository);
 - დარწმუნება (Persuasion).
- უზრუნველყოფს
თანმიმდევრულობას,
შედარებადობას, სანდოობას,
პროგრესის შეფასებას

პრაქტიკული საკითხები: მოკლე ენობრივი ნიმუშები უფრო მეტად პრაქტიკულია

- ენობრივი ნიმუშები უნდა იყოს არა მხოლოდ ზუსტი, არამედ პრაქტიკულად განხორციელებადი დროისა და რესურსების თვალსაზრისით
- მოკლე, მაგრამ სტანდარტიზებული ენობრივი ნიმუშები ხელს უწყობს შეფასების ეფექტიანობას კლინიკურ გარემოში.
- უფრო მოკლე ნიმუშები:
 - ამცირებს მონაცემების შეგროვებისა და ტრანსკრიფციისთვის საჭირო დროს;
 - ზრდის LSA-ის გამოყენებადობას ყოველდღიურ კლინიკურ პრაქტიკაში;
 - საშუალებას იძლევა შეფასება უფრო ხშირად ჩატარდეს
- ჩნდება შეკითხვა; რამდენად მოკლე შეიძლება იყოს ენობრივი ნიმუში ისე, რომ შეფასება მაინც სანდო დარჩეს

პრაქტიკული საკითხები

- არ არსებობს იდეალური ან ფიქსირებული ხანგრძლივობა
- ნიმუშის ოპტიმალური მოცულობა დამოკიდებულია დავალების სტრუქტურაზე, შეფასების მიზანსა და ბავშვის ენობრივ ქცევაზე (Heilmann et al., 2010, 2013); Heilmann & Malone, 2014; Miller et al., 2006; Leonard & Deevy, 2017)
- კვლევებმა აჩვენა, რომ სათანადოდ შერჩეულ მოკლე- 5 წუთზე ნაკლები ხანგრძლივობის-ნიმუშებსაც შეუძლია ბავშვის ენობრივი უნარების შესახებ სანდო და კლინიკურად მნიშვნელოვანი ინფორმაციის მიწოდება (Heilmann et al., 2010, 2013; Miller et al., 2006)

პრაქტიკული საკითხები

ნიმუშის სიგრძე დამოკიდებულია კონტექსტზე

- რაც უფრო სტრუქტურირებულია დავალება, მით უფრო მოკლე შეიძლება იყოს ენობრივი ნიმუში
- SALT-ის ექსპოზიციური პროტოკოლი მკაფიო ინსტრუქციებსა და მოლოდინებს განსაზღვრავს, რის შედეგადაც ბავშვის ენობრივი შესაძლებლობების შეფასება დაახლოებით 5 წუთშიც შეიძლება (Heilmann & Malone, 2014)

პრაქტიკული საკითხები

ნიმუშის სიგრძე დამოკიდებულია შეფასების **მიზანზე**

- ზოგადი ენობრივი მაჩვენებლების შეფასების შემთხვევაში მოკლე ნიმუში საკმარისია (Heilmann et al., 2010, 2013)
 - MLU (Mean Length of Utterance);
 - სხვადასხვა სიტყვის რაოდენობა (NDW)
- თუ შეფასება ეხება შედარებით იშვიათ ენობრივ ფორმებს, (მაგ. მოდალურ დამხმარე ზმნებს), საჭიროა უფრო გრძელი ნიმუში, დაახლოებით 50-100 გამონათქვამი

პრაქტიკული საკითხები

მნიშვნელოვანია ბავშვის **ქცევა**

- ზოგიერთი ბავშვი ძალიან მწირი ნიმუშის აღების საშუალებას გვაძლევს
- ეს თავისთავად შეიძლება მნიშვნელოვანი კლინიკური ინფორმაცია იყოს, რადგან დაბალი ენობრივი პროდუქტიულობა ზოგიერთ დარღვევას ახასიათებს
- თუ ბავშვი ცოტა საუბრობს, სიდრმისეული ანალიზისთვის შესაძლოა საჭირო გახდეს მეტი დრო, რათა საკმარისი რაოდენობის ენობრივი მონაცემი შეგროვდეს

ELICITATION MATERIALS

[Home](#) > [Products](#) > [Elicitation Materials](#)

SALT software includes a variety of reference databases with samples from typical speakers. Your samples, elicited following the same protocols, may be compared with age and grade-matched samples selected from these databases. These elicitation materials contain everything you need to elicit samples for comparison with the specified databases.

Grades Pre K - 6 Elicitation Kit (Monolingual English)

Everything you need to elicit samples for comparison to the Play, Narrative Story Retell, Student Selects Story, Conversation, TNL/TNL2, and Expository reference databases.

The Narrative Story Retell database contains samples from typical students using the following stories:

- Frog, Where Are You? (Mayer, 1969)
- Pookins Gets Her Way (Lester, 1987)
- A Porcupine Named Fluffy (Lester, 1986)
- Doctor De Soto (Steig, 1982)

[Comprehension questions](#) based on Bloom's Taxonomy are also included for these stories.

[Mix and Match Individual Components](#) for those who only need parts of the kit.

Monolingual English/ English-fluent

Online Story Elicitation

Online Story Elicitation Program (Monolingual English/English-fluent)

Online program for eliciting and recording samples for comparison to the Narrative Story Retell database using SALT Software.

The monolingual English/English-fluent program includes the following stories:

- *Frog, Where Are You?* (Mayer, 1969)
- *Pookins Gets Her Way* (Lester, 1987)
- *A Porcupine Named Fluffy* (Lester, 1986)

Please note the program does not include the story *Doctor De Soto* (Steig, 1982) or the comprehension questions.

Grades 7 - 12 Elicitation Materials (Monolingual English)

[Home](#) > [Grades 7 - 12 Elicitation Materials \(Monolingual English\)](#)

MIX AND MATCH

Used to elicit samples for comparison with the following SALT reference databases:

- [Narrative Student Selects Story database](#)
- [Conversation database](#)
- [TNL/TNL2 databases](#)
- [Expository database](#)
- [Fables database](#)
- [Persuasion database](#)

Samples elicited using the protocols and materials may be compared to age or grade-matched peers selected from these databases. These materials are all included in the Grades 7-12 Elicitation Kit, and are available for purchase individually here to replenish your kit or create your own personalized kit.

LSA-ის ავტომატიზაცია: კლინიკური პრაქტიკის გამარტივება

- ენობრივი ნიმუშების მოპოვებისა და ტრანსკრიფციის სტანდარტიზაციის შემდეგ, SALT-ის მკვლევრებმა ყურადღება გაამახვილეს LSA-ის ავტომატიზაციაზე, რათა შეემცირებინათ ანალიზისთვის საჭირო დრო და ძალისხმევა
- 1980-იანი წლებიდან ორი მნიშვნელოვანი პროექტი მუშაობს კომპიუტერული ანალიზის განვითარებაზე:
 - CHILDES/CLAN (MacWhinney, 2000);
 - SALT Software (Miller & Iglesias, 2019).
- ორივე პროექტმა დაადასტურა, რომ ენობრივი ნიმუშის ანალიზი სანდო და ვალიდური შეფასების მეთოდია
- ამ სისტემებმა მკვლევრებსა და პრაქტიკოსებს მისცეს წვდომა:
 - კვლევებში შეგროვებულ ენობრივ მონაცემებზე;
 - ტიპური განვითარების მქონე ბავშვების ნორმატიულ მონაცემებზე;
 - ავტომატურად გამოთვლილ ენობრივ მაჩვენებლებზე.

რატომ არის ავტომატიზაცია მნიშვნელოვანი?

- კომპიუტერული ანალიზის ერთ-ერთი ყველაზე დიდი უპირატესობაა თანმიმდევრულობა
- კომპიუტერი ყოველთვის იყენებს ერთსა და იმავე წესებსა და ალგორითმებს, რის შედეგადაც:
 - მცირდება ადამიანური შეცდომის ალბათობა;
 - იზრდება შედეგების სიზუსტე;
 - მონაცემები უფრო ადვილად შესადარებელი ხდება.
- სტანდარტიზებული ტრანსკრიფციისა და ანალიზის საფუძველზე პროგრამა ზუსტად ითვლის მრავალ განსხვავებულ ენობრივ ერთეულს
- SALT-პროგრამა აკეთებს მრავალ ანალიზს, რომლებიც აღწერს ბავშვის ენობრივ შესაძლებლობებს სხვადასხვა დონეზე

- language sample analysis programs: Computerized Language Analysis (CLAN; [MacWhinney, 2000](#))
- Systematic Analysis of Language Transcripts (SALT; [Miller & Iglesias, 2015](#))
- Sampling Utterances and Grammatical Analysis Revised (SUGAR; [Pavelko & Owens, 2017](#)).

Videos

SUGAR 01: Intro to SUGAR

SUGAR 02: Basis for SUGAR

SUGAR 03: Collecting a Sample

SUGAR is an easy, valid, evidence-based and totally cost-free language analysis method.

SUGAR is a tool for enabling speech-language pathologists (SLPs) to use language sample analysis (LSA) as a regular part of a comprehensive assessment of children with possible language impairment.

Contained on this website are SUGAR video training modules, sub-analysis forms, norms, handouts, and intervention materials to enable you to collect, transcribe, and analyze a 50-utterance child language sample in approximately 20 minutes. Within another 20 minutes, you can identify possible intervention targets. Intervention resources are also available.

Pavelko, S. L., & Owens, R.E. (2023). A Sweet Tutorial to the SUGAR Method of Language Sampling. Perspectives. 8(1), 32-49. <https://www.sugarlanguage.org/downloads>

ენობრივი ნიმუშები ქართულ ენაში

შეგვიძლია თუ არა ეს მაჩვენებლები პირდაპირ გამოვიყენოთ ქართულ ენაში?

სავარაუდოდ არა, რადგან ქართული ენა გამოირჩევა:

- მდიდარი მორფოლოგიით ↓
- ზმნის რთული სისტემით ↓
- ბრუნვათა სისტემით ↓
- სიტყვათა თავისუფალი მიმდევრობით ↓
- ქართულ ენაში მრავალი გრამატიკული და სემანტიკური ინფორმაცია თავად სიტყვაშია კოდირებული

ამიტომ

ქართული ენის შეფასება უნდა ეფუძნებოდეს ქართული ენის სტრუქტურასა და განვითარების თავისებურებებს და არა სხვა ენებისთვის შექმნილი მაჩვენებლების პირდაპირ გადმოტანას

გლობალური ნარატიული შეფასების ინსტრუმენტი

- დააჩქარებს კულტურათაშორის და ენათაშორის კვლევებს
- ხელს შეუწყობს კლინიკურ პრაქტიკაში დანერგვას მსოფლიოს მასშტაბით
- უკეთ მოემსახურება მრავალფეროვანი ენობრივი და კულტურული ფონის მქონე ბავშვებს.

თუმცა...

- ნარატივის ძირითადი პრინციპები შეიძლება უნივერსალური იყოს, თუმცა შეფასების მაჩვენებლები უნდა ითვალისწინებდეს თითოეული ენის სტრუქტურულ თავისებურებებს
- კულტურულად შესაბამისი სტიმულები და ნორმები აუცილებელია სანდო შეფასებისთვის.

მიზანი არ არის ერთი და იგივე ტესტის გამოყენება ყველა ენაზე.

მიზანია საერთო ჩარჩოს შექმნა, რომელიც საშუალებას მოგვცემს შევადაროთ ნარატიული უნარები სხვადასხვა ენასა და კულტურაში, თითოეული ენის თავისებურებების პატივისცემით

Global TALEs: საერთაშორისო თანამშრომლობა

- Global TALEs წარმოადგენს სწრაფად მზარდ საერთაშორისო ქსელს, რომლის მიზანია ნარატიული შეფასების განვითარება სხვადასხვა ენასა და კულტურაში, საერთო ჩარჩოსა და ადგილობრივი ენობრივი თავისებურებების გათვალისწინებით
- პროექტი დაიწყო 10 ქვეყნიდან და 8 ენით
- დღეს ქსელი მოიცავს:
 - 35 ქვეყანას;
 - 35-ზე მეტ ენასა და დიალექტს;
 - 50-ზე მეტ მკვლევარსა და პარტნიორს.
- ყველაზე ახალი თარგმანებია:
 - გერმანული; ჩეხური; უკრაინული; (მაღე **ქართული**)

Global TALES - პროტოკოლები

- არ გამოიყენება სურათები
- არ არის განსაზღვრული კონკრეტული თემები
- არ მიეწოდება ბავშვს მოდელი ან ნიმუში
- ბავშვს უბრალოდ სთხოვენ:
„მომიყევი ერთი ამბავი.“

რატომ?

- ბავშვი თავისუფლად ირჩევს:
 - თემას;
 - პერსონაჟებს;
 - მოვლენებს;
 - ნარატივის სტრუქტურას.
- ასე მიიღება უფრო ბუნებრივი და კულტურულად ნაკლებად მიკერძოებული ნარატივი
- ეს მიდგომა განსაკუთრებით სასარგებლოა:
 - სხვადასხვა ენისა და კულტურის ბავშვების შედარებისთვის;
 - ბავშვის დამოუკიდებელი ნარატიული უნარების შესაფასებლად;
 - გლობალური კვლევებისთვის, სადაც ერთსა და იმავე სტიმულზე დამოკიდებულება პრობლემას ქმნის

Global TALES Protocol v2

Elicitation Protocol

I am going to show you six prompts. (Prompts are typed on laminated cards or presented on an iPad/Tablet and presented in a set order). I will read each prompt out loud. Each prompt asks you to tell a story about something that has happened to you. I want you to tell me as much about it as you can, so that I can get a very clear idea of what was happening, but it doesn't have to be really big or extra special.

Listen to each prompt and think about a time that you can tell me about. When you are ready to start, let me know and I will turn on the recorder. You can take as long as you like.

6 სასაუბრო მინიშნება (Prompts)

- მომიყევი ამბავი იმ შემთხვევაზე, როდესაც ძალიან აღფრთოვანებული ან ბედნიერი იყავი.
- მომიყევი ამბავი იმ შემთხვევაზე, როდესაც ღელავდი ან დაბნეული იყავი. შესაძლოა ისეთი დრო, როცა ბევრი რამ ერთდროულად ხდებოდა და არ იცოდი, რა უნდა გაგეკეთებინა.
- მომიყევი ამბავი იმ შემთხვევაზე, როდესაც ძალიან გაბრაზებული ან გაღიზიანებული იყავი.
- მომიყევი ამბავი იმ შემთხვევაზე, როდესაც საკუთარი თავით განსაკუთრებით ამაყობდი.
- მომიყევი ამბავი იმ შემთხვევაზე, როდესაც პრობლემა შეგექმნა და მისი გადაჭრა მოგიწია. დაწვრილებით მომიყევი, რა მოხდა და რა გააკეთე პრობლემის მოსაგვარებლად.
- მომიყევი ამბავი ისეთი მოვლენის შესახებ, რომელსაც შენთვის განსაკუთრებული მნიშვნელობა ჰქონდა.

კვლევა: Westerveld et al. 2022; 2026

- პროტოკოლი წარმატებით იქნა გამოყენებული 10 წლის ასაკის ბავშვებისგან პირადი ნარატივების მოსაპოვებლად
- კვლევაში მონაწილეობდნენ 8 ენაზე მოლაპარაკე ბავშვები 10 ქვეყნიდან
- განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმო თარგმნასა და ადაპტაციას მნიშვნელობის შენარჩუნების მიზნით
- შედეგებმა აჩვენა, რომ შესაძლებელია ერთიანი პროტოკოლის გამოყენება სხვადასხვა ენასა და კულტურაში, ნარატივების ავთენტურობის შენარჩუნებით

რატომ არის ქართული ენა საინტერესო?

მდიდარი მორფოსინტაქსი, შეთანხმება, სიტყვების
თანმიმდევრობა.....

ქართულ ენაში უკვე შეიქმნა საფუძველი, თუმცა ჯერ კიდევ
საჭიროა ფართომასშტაბიანი მონაცემების შეგროვება და
ქართული ენისთვის სპეციფიკური ენობრივი ნიმუშების
მაჩვენებლების შემუშავება

Peter and The Cat Narrative Comprehension Assessment (NCA)

The Peter and the Cat Narrative Comprehension Assessment (NCA) was developed as an assessment of discourse-level oral narrative comprehension in young children. It was developed as part of doctoral research at Curtin University in Western Australia, which investigated oral inferential comprehension in young children with developmental language disorder (Dawes, 2017).

Velg språk ▼

Squirrel Story Narrative Comprehension Assessment (NCA)

The Squirrel Story Narrative Comprehension Assessment (NCA) was developed as an assessment of discourse-level oral narrative comprehension in young children. It was developed as part of doctoral research at Curtin University which investigated oral inferential comprehension in young children with developmental language disorder (Dawes, 2017).

The NCA provides separate literal and inferential scores, aivina the clinician an

Childrens Books

Home

About

Children's Books

Wordless Books

- Chalk
- Fossil
- The Typewriter

Picture Books

- Karate Hour
- Baseball Hour
- Soccer Hour
- Building with Dad

Illustration

School Visits

Blog

Games & Guides

Contact

CHALK, 2010

A rainy day. Three kids in a park. A dinosaur spring rider. A bag of chalk. The kids begin to draw. . . and then . . . magic! The children draw the sun, butterflies, and a dinosaur that amazingly come to life. Children will never feel the same about the playground after they experience this astounding wordless picture book and the power of the imagination. Bill Thomson embraced traditional painting techniques and meticulously painted each illustration by hand, using acrylic paint and colored pencils.

<https://www.amazon.com/Chalk-Bill-Thomson/dp/0761455264>

Supplemental Material S1. Standard story narrative accompanying the picture book *Chalk* (Thompson, 2010). Each line is associated with a single page in the storybook.

One very rainy day, three kids walked to the park.
And what did they see? A fancy bag hung from the mouth of a dinosaur rocker.
One brave boy in a yellow raincoat looked inside the special bag.
Inside, the kids saw sticks of chalk in many colors.
Kelsey took out a fat yellow piece.
She drew a picture of a sun right on the pavement.
Then something surprising happened! Her picture turned into a real sun, that rose into the sky.
The children could not even look at it because it was so bright.
When the sun got to the sky, it stopped the rain.
Josie picked up a piece of orange chalk.
She drew many butterflies on the pavement. And what do you think happened?
The pictures turned into real butterflies that flew all around them.
Irwin got an idea in his head and picked a green piece of chalk.
He drew a big scary green dinosaur.
Uh oh!
A dinosaur stomped up out of his drawing and turned his sharp teeth to the children.
Kelsey scrambled up the ladder as Irwin hid inside a tunnel.
Josie hid under a bridge and screamed out loud.
The dinosaur spied Kelsey and Irwin inside the tunnel.
Irwin still had one piece of chalk in his hand. Quickly, he drew a rain cloud and rain falling below it.
The clouds in the sky turned dark and big drops of rain started to fall from the sky.
Josey looked out from her hiding place and saw something unbelievable.
The falling rain washed away the dinosaur, piece by piece.

Table 1. Sample resources available for training on LSA. LSA = language sample analysis; SALT = Systematic Analysis of Language Transcripts; SLP = speech-language pathologist.

	Description	Source
General LSA Information	Overview of LSA Computerized LSA tutorial Overview from the Informed SLP	Heilmann, 2010 Pezold et al., 2020 https://www.theinformedslp.com/qa_lsa.html
SALT Software	Free tutorials (written & video) Free resources for elicitation, transcription, and analysis of language samples Summary of expository database for grades 5–8 Summary of persuasive database for high school students Case studies with adolescents Narrative assessment with bilingual students	https://www.saltsoftware.com/training/self-paced-online-training https://www.saltsoftware.com/resources Heilmann & Malone, 2014 Heilmann et al., 2020 Miller et al., 2016 Ebert & Pham, 2017
CHILDES/ CLAN	Free tutorials (written & video) Clinician's guide to CLAN	https://talkbank.org/ https://talkbank.org/manuals/Clin-CLAN.pdf